

Gemeente Leusden

MEMO

Aan : Gemeenteraad
Cc :
Van : College
Datum : 4 februari 2020
Betreft : Regionale Energie Strategie
Kenmerk : L237401

Inleiding

Zoals bekend is de Regionale Energiestrategie (RES) een van de grotere thema's die de komende periode op de regionale en lokale agenda staat. De RES is allereerst een samenwerkingsproces tussen in ieder geval gemeenten, provincie, waterschap en netbeheerders. De RES is ook een instrument om te komen tot regionale keuzen. En de RES resulteert in een bod van de regionale partners aan de Rijksoverheid waarin beschreven staat welke strategie de regio hanteert om de lokale/regionale energiedoelstellingen te bepalen en te halen. De voorbereidingen op de RES lopen al geruime tijd. De kaders en randvoorwaarden voor de RES zijn door u vastgesteld en vervolgens is de raad periodiek geïnformeerd over de voortgang en gehoord om de inbreng van Leusden in het proces te bepalen. In bijlage 1 een overzicht van de momenten waarop de raad van Leusden over de RES is geïnformeerd. Dit memo is een vertaling van het gesprek dat de raad heeft gevoerd op 9 januari jl. over de energietransitie in het algemeen en de RES in het bijzonder.

Bespreekpunten

Het overleg op 9 januari vond plaats aan de hand van een presentatie waarvan de sheets in bijlage 2 zijn toegevoegd. Niet alle sheets zijn tijdens de presentatie getoond en of besproken. Het gesprek dat plaatsvond had bovendien een informeel karakter. Fracties hebben vrijelijk hun vragen gesteld en wensen en bedenkingen geuit. De bespreking had niet de intentie besluitvormend te zijn of te zoeken naar meerderheden. Tegelijkertijd heeft de bespreking een aantal inzichten opgeleverd die voor de standpuntinname en rolopvatting van Leusden in het regionale RES-proces van belang zijn. Hieronder volgt een weergave van de besproken onderwerpen en de lijn die we uit het gesprek hebben opgetekend. Hierbij wordt per onderwerp een inschatting gemaakt hoe dit onderwerp in de raad gedragen wordt. Het college neemt het onderstaande zo goed mogelijk mee in de regionale overleggen en brengt dit in bij het opstellen van het regionale voorstel aan de raden over bod en RES-programma.

RES-bod versus regionale en lokale ambitie

Tijdens de presentatie is toegelicht hoe het RES-bod zich verhoudt tot de eerder geformuleerde regionale en lokale ambitie voor de energietransitie. Toegelicht is dat het minimale RES bod een evenredige bijdrage moet zijn aan de landelijke opgave om in 2030 35TWh duurzame energie op land op te wekken. Voor de Regio Amersfoort is dit 0.21 TWh en hiervoor volstaan regionaal ong. 13 windturbines en 120 hectare zonneweides (of iedere andere mix met eenzelfde opbrengst). Dit minimale bod zet veel lager in dan de regionale doelstelling om in 2030 49% CO2 reductie te

realiseren tov 1990 en dan de lokale ambitie om in 2040 of liever eerder energie-neutraal te zijn. Ter vergelijking: de doelstelling om in 2030 regionaal 49% CO2 te reduceren vraagt in de regio om 77 windturbines en 690 hectare zonneweide.

De wethouders in de regio hebben na uitvoerige discussie consensus bereikt om in het RES-bod uit te gaan van de minimaal gevraagde bijdrage van 0.21TWh aan de landelijke opgave voor duurzame energie-opwekking op land voor 2030. Dit geeft maximaal ruimte voor innovaties in de toekomst doordat we ons niet nu al vastleggen op een hoger bod voor 2030, met daarmee de verplichting hiervoor bewezen technieken in te zetten om dit bod ook te realiseren. Dat zet kapitaal en inspanning vast op de realisatie van wind en zon en laat daarmee minder (investerings)ruimte voor innovaties. Ook vanuit de realiteitszin dat dat is wat het regionale energie-netwerk kan dragen en dat voor veel meer duurzame opwek voor 2030 ook grote investeringen in het energienetwerk nodig zijn. Daarnaast wordt vastgehouden aan de regionale ambitie om in 2030 49%-energie te besparen. Deze ambitie reikt niet alleen verder (hiervoor moet immers meer energie worden opgewekt dan de minimale bijdrage van 0,21TWh) maar is ook breder: de regionale ambitie gaat niet alleen over duurzame energie-opwekking, maar ook over CO2reductie in industrie, landbouw, gebouwde omgeving en mobiliteit. Afsproken is periodiek te monitoren of de regio op schema ligt voor zowel RES-bod als regionale ambitie qua CO2 reductie en hierop in te grijpen indien nodig.

Het regionale RES-voorstel aan de gemeenteraden wordt dus optelsom van het RES-bod voor het regionale aandeel in de 35TWh elektriciteitsopwekking plus een programma met de te ondernemen activiteiten in de andere klimaatsporen (gebouwde omgeving, mobiliteit etc.) om in 2030 49% CO2 reductie te halen. Dit programma wordt jaarlijks gemonitord en 2-jaarlijks bijgesteld.

Input raad I: Brede instemming met minimale RES-bod, geen eenduidigheid over consequenties van vasthouden eigen ambitie

De raadsfracties gaven aan zich te kunnen vinden in het voorstel van de wethouders om voor het RES-bod in te zetten op de minimale variant. Ook lijkt breed te worden gedragen dat daarnaast Leusden moet vasthouden aan de eigen energie-ambitie. Een aantal fracties merkte dan ook op dat dit minimale RES-bod niet mag betekenen dat daarmee de regionale en lokale doelstelling om energieneutraal te worden wordt afgezwakt. Het RES-bod beperkt zich immers tot de duurzame opwek, maar de regionale en lokale doelstelling en ambitie gaat over de andere thema's van het klimaatakkoord: mobiliteit, industrie, bebouwde omgeving en landbouw. Het vasthouden van de eigen ambitie leek weliswaar breed te worden gedragen, maar de beelden verschilden over wat de consequenties hiervan voor Leusden, bovenop de RES-opgave, zijn.

Input raad II: Breed gedragen overtuiging dat regionale solidariteit in RES-proces cruciaal is

De wens om in het RES-proces en -bod vast te houden aan het uitgangspunt van regionale solidariteit werd in de raad breed onderschreven. Het kan niet zo zijn dat het RES-bod de optelsom is van wat iedere gemeente individueel wil of zegt te kunnen bijdragen. Uitgangspunt is de regionale opgave en het samen zoeken naar de beste regionale invulling hiervan.

Input raad III: Brede instemming dat vasthouden aan eigen ambitie niet mag betekenen dat anderen dan minder doen

Tevens werd breed gedragen dat Leusden vast moet houden aan de eigen doelstelling. Als Leusden daarmee meer doet dan wat het minimale RES-bod van Leusden vraagt, mag dit niet betekenen dat andere gemeenten dan minder hoeven te doen dan wat er in de RES wordt afgesproken. Dit hoeft ook niet volgens de raadsfracties, als je hierover in de RES maar goede afspraken maakt.

Eigen bijdrage versus bijdrage andere partijen

Tijdens de presentatie is benoemd dat veel partijen in beeld zijn om een bijdrage te leveren aan de energietransitie. Als voorbeeld zijn defensie genoemd, waar het defensieterrein nadrukkelijk in beeld is voor het plaatsen van windturbines en Rijkswaterstaat als het gaat om zonnepanelen op geluidschermen en in de nabijheid van infrastructuur. Verwacht wordt dat deze partijen ook hun verantwoordelijkheid nemen en hun gronden en bezittingen gaan inzetten voor de energietransitie, maar hier vooralsnog in beperkte mate toe bereid lijken. Het dilemma doet zich voor dat haast geboden is om de doelstelling voor 2030 te halen. Het is de vraag of als Leusden vanuit deze urgentie ook meer ruimte gaat geven voor duurzame opwek in het buitengebied dit op draagvlak van inwoners kan rekenen als andere partijen niet ook bereid zijn hun gronden en bezittingen beschikbaar te stellen.

Input raad IV: Geen eenduidigheid over of Leusden het voortouw moet nemen of moet wachten tot andere partijen ook bewegen

De raad lijkt verdeeld over dit punt. Een aantal fracties gaf aan dat Leusden zich vanuit de urgentie om doelstellingen te halen geen afwachtende houding kan permitteren en van de gemeente verwacht het goede voorbeeld te geven, andere fracties waren van mening dat eerst, of op zijn minst tegelijkertijd, andere partijen ook bereid moeten zijn hun belangen te heroverwegen en gronden en bezittingen ook in te zetten voor de energietransitie. Wel werd breed gedragen dat als Leusden het voortouw neemt, dit niet mag betekenen dat andere partijen niet meer hoeven te bewegen. Dit zou als voorwaarde in het RES-bod opgenomen moeten worden en hierover zouden met partijen bovendien individueel afspraken gemaakt kunnen worden.

Inzet buitengebied voor opwek duurzame energie versus inzet daken en bebouwd gebied

In de presentatie is laten zien dat om de doelstelling te halen om Leusden op termijn energieneutraal te maken het nodig zal zijn om én fors energie te besparen én de daken en het bebouwd gebied maximaal te benutten voor duurzame opwek én in het buitengebied grootschalige opwek via wind en zon te realiseren. De verwachting is dat op termijn ook innovaties (als ultradiepe geothermie) ons gaan helpen deze lange termijn doelstelling te halen. Voor de korte en middellange termijn, bijvoorbeeld om te kunnen voldoen aan het minimale RES-bod, is echter nog niet inzichtelijk wat de reële capaciteit is van het opwekken van energie in het bebouwd gebied en op daken in het buitengebied.

Input raad V: Noodzaak van maximaal inzetten opwekpotentie in gebouwd gebied en op daken in buiten gebied werd breed gedragen, wel met aandacht voor gezondheidsaspecten

Alle fracties leken het er over eens dat er een noodzaak is om de mogelijkheden van duurzame opwek in het gebouwd gebied, langs infrastructuur en op daken in het buitengebied maximaal te benutten. Breed gedragen aandachtspunt hierbij is wel dat dit geen negatieve gezondheidseffecten mag hebben om voor omwonenden of in de nabijheid werkenden.

Input raad VI: Breed gedragen behoefte aan inzicht en onderbouwing van realisatie en restcapaciteit van opwek in bebouwd gebied en op daken in het buitengebied en een programma voor de realisatie hiervan

Ook is er een breed gedragen behoefte om meer inzicht te krijgen in de hoeveelheid duurzame energie die al in het gebouwd gebied en op daken in het buitengebied wordt gerealiseerd en hoeveel restcapaciteit hier reëel gezien nog te realiseren is. De ene fractie heeft deze wens vanuit de gedachte dat hiermee voorkomen kan worden dat er in het buitengebied meer opwek gerealiseerd wordt dan nodig blijkt te zijn. De andere fractie verwacht dat deze cijfers de urgentie en gevoelde noodzaak zal versterken om zo snel mogelijk werk te maken van meer duurzame opwek van energie in het buitengebied. Daarmee is er een breed gedragen behoefte aan een programma dat duidelijk maakt hoeveel energie er kan worden opgewekt in het stedelijk gebied en op daken in het buiten gebied en hoeveel opwek er dan nog nodig is in het buitengebied en hoe dit gerealiseerd kan worden.

Input raad VII: Geen gedeelde opvatting over de noodzaak en volgorde van het inzetten van het buitengebied voor de duurzame opwek energie en over voorkeursvormen van opwek: De fracties verschilden van mening over de noodzaak om het buitengebied in te (gaan) zetten voor duurzame opwek. Zie hiervoor ook het vorige punt. De fracties die wel een noodzaak zien van duurzame opwek in het buitengebied verschillen nog van mening of hierin een volgorde van bestaande bestaat. Een deel stelt dat eerst het bebouwd gebied en de daken in het buitengebied moet worden benut, en pas als dat maximaal is gedaan, het buitengebied moet worden aangesproken. Een ander deel van de raad stelt dat om de doelstellingen te halen het nodig is om tegelijkertijd in te zetten op het maximaal benutten van de mogelijkheden voor duurzame opwek in bebouwd gebied en op daken in het buitengebied én het inzetten van het buitengebied van duurzame opwek.

Input raad VIII: Breed gedragen behoefte aan afwegingskader welke vorm van duurzame opwek, waar onder welke condities mogelijk gemaakt wordt

De meningen verschillen of het buitengebied moet worden ingezet voor de duurzame opwek van energie. Als er al vanuit gegaan moet worden dat ook het buitengebied hiervoor moet worden ingezet, dan is er ook nog geen eenduidigheid over de gebieden/landschapstypen die hiervoor dan in aanmerking moeten komen en onder welke condities. De behoefte om hiervoor een afwegingskader op te stellen wordt breed gedragen. De zonne-ladder wordt hierbij als voorbeeld genoemd. Inmiddels heeft ook de bespreking van de concept Provinciale Omgevingsvisie deze behoefte

duidelijk gemaakt. Het programma dat inzicht moet geven in de verhouding tussen de opwek in bebouwd gebied versus buitengebied, moet ook een afwegingskader bevatten dat duidelijk maakt welke vorm van duurzame opwek, waar onder welke condities mogelijk worden gemaakt.

Samenvatting raadsinput

Onderstaand de inzichten van de bespreking in de raad in verkorte weergave. Lees voor de nuance en context de toelichting die hierboven is weergegeven.

- I. Brede instemming met minimale RES-bod, geen eenduidigheid over consequenties van vasthouden eigen ambitie;
- II. Breed gedragen overtuiging dat regionale solidariteit in RES-proces cruciaal is;
- III. Brede instemming dat vasthouden aan eigen ambitie niet mag betekenen dat anderen dan minder doen;
- IV. Geen eenduidigheid over of Leusden het voortouw moet nemen of moet wachten tot andere partijen ook bewegen;
- V. Breed gedragen noodzaak van maximaal inzetten opwekpotentie in gebouwd gebied en op daken in buiten gebied, wel met aandacht voor gezondheidsaspecten;
- VI. Breed gedragen behoefte aan inzicht en onderbouwing van realisatie en restcapaciteit van opwek in bebouwd gebied en op daken in het buitengebied en een programma voor de realisatie hiervan;
- VII. Geen gedeelde opvatting over de noodzaak en volgordelijkheid van het inzetten van het buitengebied voor de duurzame opwek van energie en over voorkeursvormen van opwek;
- VIII. Breed gedragen behoefte aan afwegingskader welke vorm van duurzame opwek, waar onder welke condities mogelijk gemaakt wordt.

1 bijlage: Presentatie 9 januari 2020